

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Pred odločitvijo.

Če drugega ne, že zanimanje, s katerim vsi slovenski rodoljubje pričakujejo izida notranjske volitve, že to splošno zanimanje znači, da ta volitev nema samo lokalnega pomena, da se z njo ne bode odločilo samo za Notranjsko nekaj. Zanimanje za to volitev je doma povsodi na Kranjskem, a dobiš je tudi v zadnji slovenski koči, ki tam na meji trd boj bije za svojo, našo narodnost. S tem pa je samo po sebi povedano, da se naši volilni možje ne bi smeli ozirati samo na svoje mnenje, samo na lokalne okolnosti, samo na svoje mandate. marveč tudi na to, kakšen odmev bode njih oddani glas našel pri njih sodeželnih, pri njih slovenskih rojakih. Možje volilci bodo dne 25. t. m. v Postojini nekaj izrekli, a to bode razveselilo ali pa zabelelo ves slovenski svet, kakor že bode. Tako se vselej godi, kadar gre za načelo, a ne za osobo.

Notranjci smo dosedaj po kmetskih občinah vselej, tudi pod najhujšimi pritiski volili možje narodne in zaradi tega zasloveli smo po vsem Slovenskem, da smo „zavedni Notranjci“; res je bila pri nas narodnemu kandidatu zmaga gotova, in za tega delj sta tukaj tudi kandidovala moža, kot sta dr. Vošnjak in dr. Zarnik, ker je narodna naša stvar zahtevala, da gotovo dobi taka dva odlična zagovornika v deželni zbor. „Slovenca, — nemškutarja ne!“ To je bilo tedanje gaslo, in mi Notranjci smo si vsikdar poslancema izbrali dva najboljša Slovenca: dra. Zarnika in dra. Vošnjaka. In to je bila naša čast!

Slednji čas je usoda nas Notranjce zopet postavila na razpotje, in ves slovenski svet s težka pričakuje, katero pot si mi izberemo, mi — ki smo najbolj zavedni. Ti poti pa gresti vsaka v drugi kraj, dasi nekateri do sedaj neso hoteli priznati, da je jedna pot naša stara pot, a druga nova. Na novo pot nam naš narod hočejo zavleči in najprvo skušajo sedaj pri nas Notranjcih, s kakšnimi komplimenti nas bodo zvalili s stare naše poti.

Pravijo, da moramo mi iz deželnega denarja razpisavati nagrade za nemški jezik. Mi moramo pripoznati, da je nam nemščina tolikanj potrebna, da nam še ni pomagano s ponemčujočimi obligatnimi učnimi črteži, nego da moramo še sami plačevati postransko nemško poučevanje in da to storimo od srca radi! Ta

je jedna. Druga pa je ta, da mora naš poslanec vse storiti, kar vlada koli hoče, da moramo mi po svojih poslancih vladati streči, a ne, da mora vlada nam streči po naših poslancih. To se zahteva. In tretjič se zahteva, da mi hladnokrvno gledamo, kako vladni pandurji pretepavajo naše poslance, zaslužne možje in da puščamo z osorno in ostudno pisavo demoralizovati narod naš, zlasti mladino!

Nova politična šola v Ljubljani je, razkrojujoč dr. Zarnikov „radikalizem“, pri tem učila nauke, kateri bi Slovincem dali narodno-politično smrt, če po njih živimo. Mej drugim hoče od nas, da nikdar ne volimo poslancem moža, ki vemo, da on utegne danes ali jutri v katerem vprašanju koli nasprotovati vladi naši. To je nauk, ki ga le začnimo vzpolnjevati, pa bode v kratkem po nas! Če volimo samo take kandidate, ki bodo z vlado hodili po drni in strni, s tem se odpovemo temeljni pravici svoje osnovne ustave, a to bi mogli storiti k večjemu in samo tedaj, ko bi bili gotovi, da je vlada kakor nebeški Bog vsevedna, pravična in usmiljena!

V ta novi narodni in ustavni „paradiž“ hočejo, da bi mi Notranjci prvi uteknili svoje glave. Diplomacija Ljubljanska je znala nabrati polčič, ki naj bi osvojil našo pamet, naše prepričanje, ter iz nas naredil politične skópce, ki bi brez nevarnosti bili za kateri koli politični harem. Kako je ta polčič od vplanske jeseni delal mej nami: „infandum-renovare“! Najbolj žalostno pa je to, da se more na Kranjskem o taki slovenski stranki govoriti in da je njeno prokletstvo zanešeno tudi na naša notranjska tla.

Če Slovenci s svojo stanovitnostjo in neustrahovitostjo ne bomo ničesar dosegli, z omahljivostjo in boječnostjo bomo še manj. Uprav pogibeljno torej je za slovensko-narodno politiko novodobno načelo, da je Slovincem voliti le take poslance, ki se kakor trst vedejo, kakor že potegne vladna sapa.

In slednjič ne sme noben narod puščati, da se mu možje grdi, ki so mu že veliko dobrega storili, a ničesar pokvarili, da se za agitacijo katero koli rabijo sredstva, ki demoralizujejo občinstvo. Kateri narod svoje može psovati daje, kedar jih ne potrebuje, tisti jih niti imel ne bode, kedar mu jih bo potreba. Kaj-li je dr. Zarnik zakrivil mej nami, da je sedaj tako napaden in teptan, ali mu marveč nismo dolžni rodoljubne hvale? Mi, ki smo že v

mladih letih tolikokrat čuli s častjo imenovati njegovo ime, mi bomo sedaj tega moža črtili zavoljo tega, ker mu je obraz razpraskal človek, ki se je prav v dr. Zarnikovem nedriji vzdrlil?! Če je dr. Zarnik v narodnem oziru kaj pregrešil, to ne more drugega biti, kakor da je rameni držal — Šukljeju, sedanjemu svojemu rablju, čegar prošlo življenje sovrstniki njegovi stoprav sedaj razumevajo. Kdor Šukljejevo početje odobruje, nanj in na njegove otroke naj le pride pohujšanje, in tega pohujšanja naj bode tudi narod smrtno deležen, če se ga ubraniti ne more! Dovolj!

Ako se tik pred volitvijo — in to ni izključeno — kaj ne premeni, ostane vladno-slovenske stranke kandidat: gospod Adolf Obreza v Cerknici. „Kaj doživel sem na sveti?“ — lahko se vpraša začuvši o tej kandidaturi, vsakdo, prvi pa dr. Zarnik sam. Obreza vlani — Obreza letos! Kakó resolutno je vlani odbil vsako kandidato za deželni zbor, rekši: „Državni poslanec sem, trgovec posestnik, oča in še ne prav dobrega zdravje, ne morem žrtovati . . . (na narodnem shodu Notranjcev v Postojini, v 116 št. „Slov. Naroda“ 1883)! Kako gorko je vlani priporočal ob enem s kandidato dra. Vošnjaka tudi kandidato dra. Zarnika, cel uveden članek v „Slov. Narodu“ (št. 128.) jima je posvetil, kjer pravi z ozirom na protikandidovanje in agitovanje, da „kaže tako postopanje neopravičeno nehvaležnost in breztačnost proti našima dosedanjima poslancema gg. dr. Vošnjaku in dr. Zarniku“. In nadalje piše: „Vprašam: Kdo razumnikov in iz kakih razlogov more biti zavzét proti temu gospodoma? Sta li izdala nas in našo stvar? Sta li kedaj prelomila dano besedo in obljubo? . . .“

S takim krepkim prepričanjem priporočal je lani Obreza Notranjcem volitev dra. Zarnika, tako se je srdil na vse, ki so proti tej volitvi agitovali, ali celo kandidovali. Ali Obreza „von heute“ je sam tako nedosleden, sam tisti razumnik, ki je zavzel proti dru. Zarniku in ne le to, — on sam je dru. Zarniku protikandidat! To so stvari, ki se o človeku, štirideseto leto vzpolnivšem, misliti niti verjeti ne dajo! Žalibog, da moramo tu pa tam o našem moži kaj takega zabeležiti: Tudi mi lahko vprašamo, laglje nego nas je lani Obreza povpraševal: iz kakšnih razlogov je on zavzel proti bivšemu našemu poslancu? Morebiti je to vse, kar je že izporočil na oficijalno-vladni shod Postojinski

LISTEK.

Tri dni ob gorenjej Savinji.

(Spisal Josip Levičnik.)

XV.

(Konec.)

Ne preveč strme toraj lagoten in prijazen je pot, ki pelje iz Luč čez srednjevisok hrbet, Rogat'c v dolino za Dreto. Čez dobro uro hoda smo že dospeli na vrh imenovane planine, od koder se nam je zopet razgrnil razgled, nazaj na mrtve gore Solčave in naprej na življenja polna polja ob Savinji in Dreti. Ravno spodaj pod nami pa smo gledali na velikansko poslopje gornjegradске graščine in cerkve.

Vse druge potne težave bi še človek ložje prestal kakor žejo, kajti hudo se godi popotniku, potujočemu po krajih, kjer manjka krčem in pitne vode. Tudi nam se je godilo tako. Videli smo pač Gornjigrad s svojimi obilimi zavodi, iz kojih „Bog

roko ven moli“, skoro čisto blizu pod nami, ali zdelo se nam je, kakor ko bi bil trg prava „fata morgana“, kajti, akoravno smo urno stopali navzdol, je še dokaj časa priteklo, predno smo došli do prvega gornjegradskega templja Bahovih čestilcev. — Gornjigrad je jedini trg v dolini za potokom Dreto, ki nad „Novo Štifo“ izvira in se pri Nacaretu izliva v Savinjo. Vprav na severozahodno-vzhodnje Menine pritisnen, ima ta trg nekako senčno, otožno lego, da so človeku čudno zdi, kako da je ta „odročni“ kraj še prišel do tako važne naselbine. Ako je lega trga pusta, okolica precej otožna in jednolična, je trg sam ob sebi nekako „romantičen“, tem bolj, ker ga obdajajo spomini na staro zgodovino, na nekdanjo imenitnost. Tukaj so namreč nad dvesto let svoje žeslo vihteli ljubljanski škofje, tukaj so imeli s premnogim spremstvom in služabništvom svojo poletno stolico in še sedaj je velikanski grad in premnogo planinskega sveta okolu njih lastnine. Početek gornjegradskemu škofovskemu gradu je bil samostan benediktincev, ustanovljen v l. 1140. po

oglejskemu patrijarhu. Bogato so ta samostan obdarovali razne plemenite rodovine, ali že leta 1461. bil je samostan zaprt in njegovo posestvo je pripalo ljubljanskim škofom. Velikanski stavbi, cerkev in grad pričati o podjetnem duhu teh gospodov; osobito grad je tako prostoren, da so sedaj v njem nastavljeni sodnijski davkarski, dekanijski in šolski uradi, notarijat, in stanuje večinoma ondu uradništvo, pa vender je še vse drugo nadstropje — prazno! Tudi cerkev je za ta zakotni kraj dosti prevelika, kajti ona je menda največja lavantinske škofije in v svojem notranjem nosi še mnogo sledov posebne skrbi svojih imenitnih podpornikov. V gradu se ne shranjujejo nikakešni spomini na nekdanjo prebivalstvo; zgornje historične sobe so prazne, samo v nekotih smo strmeli nad istinito umetnimi freskoslikarijami, posebno v kapeli Tomaža Hrena, jedine znamenitosti, ki obiskovalca v teh pustih prazninah zanimati zamre. Več pozornosti obrača na se cerkev, katera ni bila samo nekdanj, ko je bila še neposredno pod oskrbovanjem škofov — bogatstvu svojih po-

